

УДК 81:130.2

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-68.19>

Зеленська О. П.

РОЗВИТОК НАУКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В НЕЛІНГВІСТИЧНІЙ МАГІСТРАТУРІ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Однією з обов'язкових вимог до підготовки здобувачів вищої освіти освітнього рівня "магістр" є володіння ними іноземною мовою як засобом спілкування. Компетентність іноземномовного спілкування майбутнього магістра є важливою частиною його професійної підготовки. Наголошується на тому, що професійний підхід до навчання іноземної мови передбачає здатність іноземномовного спілкування в професійних, ділових та наукових сферах і ситуаціях з урахуванням професійного, наукового, критичного та логічного мислення при організації мотиваційно-спонукальної та орієнтовно-дослідної діяльності. Проаналізовано сутність професійної, наукової, комунікативної та професійної іноземномовної комунікативної компетентностей. Визначено низку компонентів, що входять до складу цих компетентностей. Розглянуті завдання навчання іноземної мови здобувачів вищої освіти освітнього рівня "магістр" у нелінгвістичній магістратурі, а також низка методів формування науково-професійної компетентності засобами іноземної мови, які охоплюють моделювання ситуацій, рольові та ділові ігри, творчі роботи, магістерські праці тощо.

Ключові слова: здобувач вищої освіти, магістр, нелінгвістична магістратура, іноземна мова, компетентність, наукова компетентність, професійна компетентність, комунікативна компетентність, професійна іноземномовна комунікативна компетентність.

Сучасні умови розвитку суспільства, розширення міжнародних контактів фахівців у різних галузях професійної діяльності вимагають не тільки систематичного удосконалення професійної, наукової, але й мовної культури, навичок та вмінь пристосовуватися до умов нових відношень, готовності до діалогу та асиміляції в міжкультурному просторі. Тому сучасний фахівець має володіти вміннями використовувати, зокрема, іноземну мову для практичної діяльності з фаху, науково-дослідної роботи, з задля підвищення свого професійного рівня, досягнення професійних та наукових цілей, здійснення ефективної ділової та міжособистісної комунікації та просування кар'єрними сходами. Суттєве значення стосовно підвищення якості показників вищої освіти має дисципліна «Іноземна мова для спеціальних цілей», яка сприяє загальноосвітньому розвитку тих, хто навчається, їхньому професійному становленню, поглибленню культури, духовності, моралі, розвитку пам'яті й почуттів, забезпеченню оптимальних умов для виховання гнучкого й багатогранного наукового мислення, різних способів сприйняття дійсності, створенню внутрішньої потреби саморозвитку й самоосвіти протягом усього життя; формування соціально-ціннісних якостей особистості, а також поширення міжнародних зв'язків, інтеграції України в європейське та світове співтовариство робить наших фахівців конкурентоспроможними на ринку праці [6, с. 5]. Володіння іноземною мовою вже не є ознакою престижу, а потребою сучасного фахівця, саме тому професійна підготовка магістрів вимагає правильно організованого процесу комунікації [1, с. 214].

Мета та завдання навчання здобувачів професійної іноземної мови полягають у формуванні та розвитку навичок та вмінь використовувати наукову літературу з фаху з метою отримання, розуміння, узагальнення, інтерпретації інформації для наукового та професійного спілкування та написання анотацій, рефератів, тез, доповідей, що сприяє формуванню науково-професійної компетентності, у виробленні відповідної системи комунікативних вмінь, оволодінні термінологічною системою, розумінні значення термінів, формуванні навичок використання в усіх видах мовленнєвої діяльності характерних для певної підмови конструкцій, речень, кліше, зворотів, формуванні навичок професійного та наукового спілкування в актуальних для певного фаху ситуаціях.

Професійний підхід до навчання іноземної мови передбачає здатність іноземномовного спілкування в професійних, ділових та наукових сферах і ситуаціях з урахуванням професійного, наукового, критичного та логічного мислення при організації мотиваційно-спонукальної та орієнтовно-дослідної діяльності.

Питання основних компетентностей, професійної та наукової компетентностей фахівця, професійно-спрямованого навчання іноземних мов, професійної іноземномовної комунікативної компетентності розглядаються в працях таких науковців, як В. Байденко, І. Бім, О. Віханський, Н. Гез, Н. Гершунський, В. Глумаков, Н. Гончарова, Д. Демченко, В. Доній, Ю. Ємельянова, І. Єрмаков, І. Зимня, Г. Ібрагімова, Г. Китайгородська, А. Коваль, Н. Комісарова, Н. Кузьміна, В. Ляшенко, А. Маркова, Р. Мільруд, Л. Муратов, Л. Паламар, Ю. Пассов, Г. Рогова, Н. Розов, І. Халеева, А. Хуторський, Ю. Ципкін, М. Чошанов, Р. Epstein, Е. Hundert, G. Moskowitz, M. Mulder, R. Scarcella, E. Stewick, D. Yule, E. Tarone та ін. Проте дослідження цієї проблеми не дає повного уявлення про значення іноземної мови як одного з важливих факторів формування професійної та наукової компетентностей, іноземномовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх магістрів, оскільки в зв'язку з розвитком держави постійно змінюються вимоги до підготовки фахівців вищої кваліфікації. Нині актуальною є задача навчити студентів оволодіти мовою своєї спеціальності, прищепити навички та вміння ефективного мовленнєвої поведінки в науковій та професійній сферах спілкування [4, с. 119]. Для спеціалістів із вищою освітою знання іноземної мови стає не тільки засобом отримання інформації з оригінальних джерел, але й засобом професійної комунікації, коли вирішуються певні прагматичні завдання. В умовах навчання іноземної мови в немовному закладі вищої освіти необхідним є формування не тільки

загальної, але й спеціалізованої комунікативної компетенції в професійній і трудовій сферах спілкування в зв'язку з потребами професійної діяльності в галузі майбутньої спеціальності [6, с. 5], що, своєю чергою, сприяє розвитку професіоналізму, креативного мислення, відповідальності, самостійності та самоконтролю.

Компетентність – характеристика індивідуальних інтелектуальних ресурсів, що передбачає високий рівень засвоєння різних типів знань, включаючи знання в конкретній предметній сфері, сформованість певних якостей мислення, мотивацію до цього виду діяльності, готовність приймати рішення у відповідних предметних ситуаціях, наявність системи цінностей [9]. Отже, компетентність забезпечує процес розвитку та саморозвитку особистості, її здатності до виконання діяльності, сприяє формуванню в неї ціннісного ставлення до цієї діяльності.

Професійна компетентність фахівця – складне індивідуально-психологічне утворення на основі інтеграції досвіду, теоретичних знань, значимих особистісних якостей, що зумовлюють його готовність до актуального виконання професійної діяльності [2]. Професійна компетентність – звичне та розважливе використання комунікації, знань, технічних навичок, міркувань, емоцій, оцінювань і думок у щоденній діяльності на благо особистості та суспільства, якому вона служить [10, с. 226]. Професіонал є компетентним, коли він чи вона діє відповідально та ефективно відповідно до заданих стандартів діяльності. Тоді можна говорити, що професіонал володіє достатньою компетентністю. Професійна компетентність є загальною, інтегративною та внутрішньою здатністю здійснювати тривалу ефективну (достойну) діяльність (включаючи рішення проблем, реалізацію інновацій і здійснення перетворень) в певній професійній галузі, роботі, ролі, організаційному контексті і заданій ситуації [11]. Професійна компетентність визначається як інтегративна якість фахівця, що включає рівень володіння ним знаннями, вміннями та навичками. Отже, професійна компетентність означає готовність і здатність працівника на основі свідомо засвоєних знань, умінь, набутого досвіду, всіх своїх внутрішніх ресурсів самостійно аналізувати і практично вирішувати значні професійні проблеми. До компонентів професійної компетентності, на думку науковців, можна зарахувати інформаційний, гносеологічний (когнітивний) (отримання та накопичення нових знань), діяльнісний (вміння, навички), особистісний (професійно-особистісні якості), рефлексивний (здатність до самооцінки), мотиваційно-ціннісний (мотиви та ціннісне ставлення), комунікативний (володіння навичками спілкування, вміння працювати в колективі), понятійно-змістовий, знаннєвий (вивчення норм, методів, вимог), орієнтуючий (формування умінь ставити завдання, визначати вимоги) та операційний (формування вміння застосовувати знання) досвід. Як бачимо, деякі науковці (О. Загора, А. Сергеев та інші) серед основних компонентів професійної компетентності (соціально-правового – знання та вміння взаємодіяти з людьми та суспільними інститутами, прийоми професійного спілкування та поведінки; спеціального – здатність самостійно набувати нових знань та умінь за своїм фахом, самостійно виконувати професійну діяльність, вирішувати професійні завдання; персонального – здатність до професійного зростання та підвищення кваліфікації) називають також іншомовний (здатність до самореалізації в умовах діалогу культур, міжкультурної інтеграції, соціально-професійної мобільності). На успішність формування професійної компетентності впливає низка чинників, що зумовлюють рівень засвоєння знань студентами, зокрема педагогічний соціум, форми навчального процесу, самостійна робота студентів, особистісний потенціал, здібності, соціальне оточення [8]. Сюди також необхідно додати такий важливий фактор, як мотивація навчання, оволодіння фахом взагалі та іноземною мовою зокрема, що є суттєвим, оскільки мотивація здобувачів до навчання іноземної мови має формуватися через наявність внутрішніх мотивів засвоєння іноземної мови, пізнавально-комунікативних потреб, бажання вдосконалити, відшліфувати власне мовлення (володіння екстралінгвістичними засобами спілкування), прагнення підвищити якість власної мовленнєвої культури (використання мовних засобів відповідно до мети, умов, ситуацій спілкування) [5, с. 23].

Наукова компетентність – інтегративна, динамічна якість особистості, що виражається в єдності психологічної, науково-педагогічної та практичної готовності до діагностично-аналітичної та проектної діяльності, застосування цієї діяльності і впровадження результатів дослідження в практику. Наукова-дослідна робота здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» є одним із видів навчальної роботи, мета якої – збагачення та закріплення теоретичних і практичних знань, набуття та вдосконалення професійної та наукової компетентностей. Щоб здійснювати наукову діяльність, необхідно мати такі компетенції, як здатність використовувати інформаційні засоби та новітні технології, знаходити та опрацьовувати інформацію, методично її обробляти, самостійно формулювати проблему, здатність висунути гіпотезу, здатність до критичного мислення, володіння методами аналізу, синтезу, співставлення, порівняння, систематизації, узагальнення, генерування ідей, вміння робити висновки і набувати нові знання та застосовувати їх на практиці. До складу наукової компетентності також входять *професійна наукова компетенція*, яка характеризує наявність необхідних професійних наукових знань і сформованість професійних умінь і навичок, *освітня компетенція*, що формує здатність вести викладацьку діяльність, *компетенція в науковому спілкуванні*, що формує здатність налагоджувати професійне спілкування з іншими членами наукового співтовариства [7]. Наукова комунікація уможливує розвиток та вдосконалення умінь і навичок практичного володіння іноземною мовою, розвиток творчого мислення, опрацювання наукової та професійно спрямованої літератури (читання, переклад, реферування, анотування), отримання та поширення іншомовної наукової та професійно спрямованої інформації, використання літератури та інформації у власному науковому дослідженні. А компетенція в

науковому спілкуванні має комунікативний (вміння чітко, зрозуміло та аргументовано висловлювати свої думки, логічно будувати своє мовлення, погоджуватися чи заперечувати співрозмовнику), інтерактивний (здатність до взаємодії, вміння викликати інтерес слухачів до запропонованої інформації) та перцептивний (сприйняття та розуміння співрозмовника, адекватна інтерпретація реакції співрозмовника на певну ситуацію) компоненти.

Методами формування науково-професійної компетентності можуть бути тренінги, моделювання ситуацій, рольові та ділові ігри, творчі роботи, магістерські праці, які сприяють формуванню творчого стилю мислення, досвід роботи в команді, аналізу ситуації та швидкого прийняття рішення.

Професійна підготовка фахівця передбачає здатність до логічного мислення, вміння будувати усне та писемне мовлення, вести полеміку та дискусію. Фахівець має бути здатним брати участь у ділових переговорах, семінарах і конференціях, зарубіжних стажуваннях, діалозі культур. Будь-яка взаємодія як між індивідуумами, так і соціальними групами передбачає здійснення комунікативних актів. Мовна спільність виражається за допомогою багаточисленних окремих актів узагальнених дій, що орієнтуються на очікування зустріти в іншій особі розуміння смислу, що передбачається [3, с. 522]. Тому невід'ємною частиною професійної компетентності є формування комунікативних лінгвістичних навичок, що сприяють розкриттю та розвитку творчого потенціалу кожної особистості в процесі іншомовного спілкування, становленню суб'єктних якостей майбутнього фахівця, самоорганізації ціннісно-мотивованого ставлення до професійної діяльності. Комунікативна компетентність формується в результаті соціальної взаємодії та реалізується в мовленнєвій діяльності, здатності користуватися мовою в процесі комунікації. До структури комунікативної комунікації входять мовний, мовленнєвий, дискурсивний, культурознавчий та риторичний компоненти. Професійна іншомовна комунікативна компетентність фахівця є складним інтегративним цілим, що уможливило професійне спілкування з використанням засобів іноземної мови в умовах міжкультурної комунікації в процесі виконання фахівцем професійних обов'язків, що, на думку дослідників, має такі ознаки: дотримання визначених правил і норм спілкування, спрямованість на ситуацію спілкування, залежність від об'єктивних факторів, регламентованість, функціональність, атрибутивність, субординаційність, імпровізаційність. Іншомовна професійно-комунікативна компетентність містить такі взаємопов'язані між собою компоненти: лінгвістичний, дискурсивний, прагматичний, стратегічний, лінгвопрофесійний, психологічний, міжкультурний, лінгвокультурологічний, соціолінгвістичний, соціокультурний, соціальний, соціально-інформаційний, соціально-політичний, особистісний. Так, наприклад, міжкультурна компетенція включає соціокультурний, комунікативний, лінгвістичний та психологічний компоненти, а лінгвокультурологічна компетенція містить мовний, комунікативний, лінгвістичний і лінгвокраїнознавчий компоненти.

Завданнями навчання іноземної мови здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» у нелінгвістичній магістратурі є: розвиток набутих ними раніше вмінь і навичок іншомовного ділового, наукового та професійного спілкування до середнього та високого рівня; вивчення основ комунікативних стратегій і тактик ділового, наукового та професійного спілкування; удосконалення лексико-граматичних навичок, необхідних як для писемного, так і усного використання в процесі іншомовної ділової, наукової та професійної комунікації; оволодіння основами публічного мовлення; формування навичок презентації професійної, ділової та наукової продукції іноземною мовою; розвиток навичок читання та письма, необхідних для здійснення ділової кореспонденції іноземною мовою; удосконалення навичок аудіювання іншомовних текстів сфери ділового, наукового та професійного спілкування з метою отримання ключової інформації; розвиток умінь анутовування, реферування, складання плану та тез виступу іноземною мовою; формування вмінь, що є основою навчально-пізнавальної діяльності в рамках фаху на матеріалі іншомовних джерел, необхідних для засвоєння закордонного досвіду в галузях знань, що вивчаються та є суміжними; формування навичок самостійної роботи, необхідних для подальшої самоосвіти, професійного та інтелектуального самовдосконалення.

Отже, основною метою навчання іноземної мови здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» у нелінгвістичній магістратурі є досягнення ними практичного володіння іноземною мовою, що уможливило її використання в майбутній професійній діяльності та науковій роботі, побутовому та професійному спілкуванні. Навчання іноземної мови є засобом систематичного поповнення, розширення та поглиблення професійних знань, формування та розвитку у здобувачів особистісних творчих і професійних якостей та вмінь, здатності до іншомовного спілкування в конкретних професійних, ділових і наукових сферах з урахуванням особливостей професійного та наукового мислення, до самостійних теоретичних і практичних суджень і висновків, до розвитку науково-творчої самостійності, підвищення результативності професійної та науково-дослідної роботи.

Використана література:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Академія. 2004. 344 с.
2. Валеева Н. Ш., Хасанова Г. Б. Профессионализм специалиста социальной работы: компетентностный подход : монография. Казань : Казан. гос. технол. ун-т. 2008. 229 с.
3. Вебер М. О. О некоторых категориях понимающей социологии. *Избранные произведения* : пер. с нем. / сост., общ. ред. и послесл. Ю. Н. Давыдова. Москва : Прогресс. 1990. 808 с.
4. Верещагин Е. М., Костомаров В. Т. Язык и культура: лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Москва : Русский язык. 1990. 246 с.

5. Вікторова Л. В. Іншомовна підготовка студентів ВНЗ: оцінювання сформованості комунікативної компетентності. *Проблеми сучасної педагогічної освіти: педагогіка і психологія*. 2010. Вип. 26. Ч. 1. URL: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gym/pspo/2010_26_1/Viktor94.pdf. 151 ПЕДАГОГІКА
6. Зеленська О. П. Лексичні особливості англійської юридичної наукової літератури : Навч. посібник. 2-ге вид., доп. Київ : Вид-во Європ. ун-ту. 2018. 270 с.
7. Комарова Ю.А. Дидактическая система формирования научно-исследовательской компетентности средствами иностранного языка в условиях последиplomного образования : автореф. дис. ... докт. пед. наук. Санкт-Петербург, 2008. 48 с.
8. Пиралова О. Ф. Современное обучение инженеров профессиональным дисциплинам в условиях многоуровневой подготовки. Москва : Академия естествознания. 2009. URL: <http://www.rae.ru/monographs/62>
9. Расширенный текст доклада профессора М. А. Холодной на IV Всероссийском съезде психологов образования России "Психология и современное российское образование". URL: http://ipras.ru/cntnt/rus/novosti/rus_news1/n2742.html
10. Epstein R. M., Hundert E. M. Defining and assessing professional competence. *JAMA*. 2002. January 9. Vol. 287. № 2. P. 226–235.
11. Mulder M. Conceptions of professional competence. *International handbook of research in professional and practice-based learning*. Dordrecht : Springer. 2014. P. 107–137.

References:

1. Batsevych F. S. (2004) *Osnovy komunikativnoy lingvistyky: pidruchnyk* [The basis of communicative linguistics: handbook]. Kyiv : Akademiya. 344 s. [in Ukrainian]
2. Valeyeva N. Sh., Khasanova G. B. (2008) *Professionalizm spetsialista sotsialnoy raboty: kompetentnostny podkhod* : monografiya [Professionalism of a social specialist: competence approach: monograph]. Kazan : Kazan. gos. tekhnol. un-t. 229 s. [in Russian]
3. Weber M. O. (1990) *O nekotorykh kategoriyaх ponimayushchey sotsyologiyi* [Some categories of understanding sociology]. *Izbrannyye proizvedeniya: per. s nem. / sost. obshch. red. i poslesl. Yu. N. Davydova*. Moskva : Progress. 808 s. [in Russian]
4. Vereshchagin E. M., Kostomarov V. T. (1990) *Yazyk i kultura: lingvostranovedeniye v prepodavanii russkogo yazyka kak inostrannogo* [Language and culture: country studies through language in teaching Russian as a foreign language]. Moskva : Russkiy yazyk. 246 s. [in Russian]
5. Viktorova L. V. (2010) *Inshomovna pidgotovka studentiv VNZ: otsinyuvannya sformovanosti komunikativnoy kompetentnosti* [Foreign language teaching of students at the HEE: evaluation of forming communicative competence]. *Problemy suchasnoy pedagogichnoy osvity: pedagogika i psykholohiya*. Vyp. 26. Ch. 1. URL: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gym/pspo/2010_26_1/Viktor94.pdf. 151 ПЕДАГОГІКА [in Ukrainian]
6. Zelenska O. P. (2018) *Leksychni osoblyvosti angliyskoyi yuridichnoy naukovo-y literatury* : Navch. posibnyk. [Lexical peculiarities of English legal scientific literature: manual]. Kyiv : Vyd-vo Yevrop. un-tu. 270 s. [in English and Ukrainian]
7. Komarova Yu. A. (2008) *Didakticheskaya sistema formirovaniya nauchno-issledovatel'skoy kompetentnosti sredstvami inostrannogo yazyka v usloviyakh poslediplomnogo obrazovaniya* [Didactic system of forming scientific and research competence by means of a foreign language under conditions of post-graduate education] : avtoref. dis. ... dokt. ped. nauk. Sankt-Peterburg. 48 s. [in Russian]
8. Piralova O. F. (2009) *Sovremennoye obucheniye inzhenerov professionalnym distsyplinam v usloviyakh mnogourovnevnoy podgotovki* [Modern teaching engineers of professional disciplines under conditions of multilevel training]. Moskva : Akademiya yestestvoznaniya. URL: <http://www.rae.ru/monographs/62> [in Russian]
9. *Rasshyrennyy tekst doklada professora M. A. Kholodnoy na IV Vserossiyskom syezde psykholohov obrazovaniya Rossiyi "Psykholohiya i sovremennoye rossiyskoye obrazovaniye"* [Psychology and modern Russian education]. URL: http://ipras.ru/cntnt/rus/novosti/rus_news1/n2742.html [in Russian]
10. Epstein R. M., Hundert E. M. (2002) Defining and assessing professional competence. *JAMA*. January 9. Vol. 287. № 2. P. 226–235 [in English]
11. Mulder M. (2014) Conceptions of professional competence. *International handbook of research in professional and practice-based learning*. Dordrecht : Springer. P. 107–137 [in English]

Зеленская Е. П. Развитие научно-профессиональной компетентности соискателей высшего образования в нелингвистической магистратуре средствами иностранного языка.

Одним из обязательных требований к подготовке соискателей высшего образования образовательного уровня «магистр» является владение ими иностранным языком как средством общения. Компетентность иноязычного общения будущего магистра является важной частью его профессиональной подготовки. Подчеркивается, что профессиональный подход к обучению иностранного языка предусматривает готовность к иноязычному общению в профессиональных, деловых и научных сферах и ситуациях, принимая во внимание профессиональное, научное, критическое и логическое мышление, при организации мотивационно-побудительной и ориентационно-исследовательской деятельности. Проанализирована сущность профессиональной, научной, коммуникативной и профессиональной иноязычной коммуникативной компетентностей. Определен ряд компонентов, составляющих эти компетентности. Рассмотрены задания обучения иностранного языка соискателей высшего образования образовательного уровня «магистр» в нелингвистической магистратуре, а также методов формирования научно-профессиональной компетентности средствами иностранного языка.

Ключевые слова: соискатель высшего образования, магистр, нелингвистическая магистратура, иностранный язык, компетентность, научная компетентность, профессиональная компетентность, коммуникативная компетентность, профессиональная иноязычная коммуникативная компетентность.

Zelenska O. P. Developing scientific-professional competence of the students taking the non-linguistic master's course by means of a foreign language.

One of the necessary demands to training the future masters is their command of the foreign language as the means of business communication. The master's competence of foreign language business communication is an important part of his/her professional training. The professional approach to teaching the foreign language which foresees the ability of foreign language

communication in professional, business, and scientific spheres and situations taking into consideration professional, scientific, critical and logical thinking under conditions of organizing motivational, inducing, orientation and research activity is underlined. The essence of professional, scientific, communicative, and professional foreign language communicative competences is analyzed. The range of the components constituting these competences is defined. The tasks of teaching the foreign language to the students taking the non-linguistic master's course, and the methods of forming scientific-professional competence by means of the foreign language are considered, among which are situations modelling, role and business games, creative tasks, master's papers, etc.

Key words: *student, master, non-linguistic master's course, foreign language, competence, scientific competence, professional competence, communicative competence, professional foreign language communicative competence.*

УДК 37

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-68.20>

Изворска Д. И., Топенчарова Н.

ИННОВАЦИОННЫЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ДИГИТАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ

Представлены результаты теоретического изучения научных публикаций в Республике Болгария для инновационных технологий, используемых в цифровой образовательной среде. Цель исследования – установить доступность инновационных технологий в цифровой образовательной среде посредством теоретического обзора исследований. Гипотеза нашего исследования заключается в том, что существуют такие инновационные технологии, использование которых в цифровой образовательной среде поможет улучшить качество среднего и высшего образования. Чтобы подтвердить или опровергнуть рабочую гипотезу, было написано большое количество научных работ, диссертаций, монографий и т. д. (34 источника) по специальностям “1.2 Педагогика” и “1.3 Методика обучения”, непосредственно связанных с современными образовательными технологиями и посвященных использованию ИКТ в образовании. Эмпирический исследовательский подход был использован для достижения цели исследования в среде обучения.

Ключевые слова: *инновационные технологии, цифровая образовательная среда, электронное обучение, ИКТ.*

(статью подано мовою оригіналу)

Задача сбора, обработки и обмена информации стоит на повестке дня человечества на всех этапах его развития и во всех сферах деятельности, в том числе в процессе обучения. Естественно, в связи с этим необходимо создать информационную поддержку учебного процесса – систему форм и методов, отражаемых в определенной информационной среде. Новый шаг был сделан в начале использования компьютеров для решения отдельных задач и автоматизации обработки информации.

Современная цифровая образовательная среда влияет на педагогические отношения в учебном процессе, стимулирует познавательную деятельность обучаемых и профессиональную удовлетворенность преподавателей. Это основа для внедрения современных инновационных образовательных технологий для интенсификации учебного процесса. Развитие информационных и коммуникационных технологий дало новый импульс цифровому обучению, предоставляя доступ к огромному количеству информации, хранящейся в разных частях планеты. Роль компьютера изменилась, в результате чего термин “компьютерные технологии” сузился до термина “информационные технологии”. Теперь под этим термином понимается процесс сбора, обработки, представления и использования информации электронными средствами. Электронные средства состоят из аппаратного, программного и информационного компонентов, методов и способов применения, указанных в методическом обеспечении информационно-образовательных технологий. Автоматизация учебной работы профессионального характера создает, с одной стороны, предпосылки для более глубокого познания свойств изучаемых объектов и процессов посредством математических моделей, проведения параметрических исследований и их оптимизации.

Целью статьи является установление наличия инновационных технологий в цифровой образовательной среде посредством теоретического обзора опубликованных научных материалов и исследований.

Научная гипотеза заключается в том, что существуют такие инновационные технологии, применение которых в цифровой образовательной среде будет способствовать повышению уровня обучения и проверки знаний. Чтобы подтвердить или опровергнуть рабочую гипотезу, было выполнено большое количество научных работ, диссертаций, монографий и т. д. в профессиональной области “1.2 Педагогика” и “1.3 Педагогика обучения ...” (Методика обучения), непосредственно связанных с современными образовательными технологиями и посвященных использованию ИКТ в образовании. Эмпирический исследовательский подход был использован для достижения цели исследования в среде обучения.

Современное общество характеризуется активным использованием компьютерных ресурсов в условиях функционирования глобальной информационной системы, что позволяет и обеспечивает доступ к информации без каких-либо существенных ограничений по объему и скорости перевода информации.